

Skolyoz cerrahisinde devrim niteliğinde gelişme!

Skolyoz, omurganın sağa ya da sola doğru eğilmesi ve omurların kendi etrafında dönmesi olarak tanımlanıyor. Kız çocuklarında erkeklere göre 10 kat daha fazla görülen skolyoz, tedavi edilmezse yaşam kalitesini ciddi boyutlarda düşürmesinin yanı sıra akciğer, solunum ve kalp problemlerine yol açabiliyor, hatta hastayı yatağa bağlı kılabilir. Güzel haber ise tıp dünyasında atılan dev gelişmeler sayesinde gençler artık oldukça konforlu bir yaşam sürebiliyor, hatta sağlıklarına tümüyle kavuşabiliyorlar. Ortopedi ve Travmatoloji Uzmanı Prof. Dr. Ahmet Alanay ile Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Uzmanı Prof. Dr. Reyhan Çeliker, 'Haziran Skolyoz Farkındalık Ayı' kapsamında halka yönelik olarak düzenlenen 'Skolyoz Tanı ve Tedavisindeki Gelişmeler' konulu söyleşide, skolyoz hakkındaki çarpıcı gerçekleri paylaştı.

Skolyoz'da 3 tedavi yöntemi-ne başvuruluyor. Birincisi gözlem, ikincisi korse ve üçüncüsü de cerrahi tedavi. Cerrahi tedavi genel olarak 40-45 derece üzerindeki eğriliklerde gündeme geliyor. Günümüzde cerrahi tedavide yaşanan gelişmeler sayesinde artık en komplike deformiteler bile tedavi edilebiliyor. Ortopedi Uzmanı Prof. Dr. Ahmet Alanay, hem hekimlerin hem hastaların yüzlerini güldüren cerrahi tedavideki gelişmeleri şöyle sıraladı:

1. Gelişme: Uzatılabilen manyetik çubuklarla ameliyatsız ve ağrısız çözüm

Çocukluk çağında daha önceleri vücuda çubuklar yerleştirilir ve 6 aylık aralarla tekrarlayan ameliyatlara uzama sağlanırdı. Bu ameliyatlarda hasta ve yakınları üzerinde yarattığı stres, komplikasyonlar ve ekonomik külfet, doktorları başka çözümler aramaya yöneltti. En önemli çalışmalardan biri de, omurgadaki asimetrik büyüme sorununu, çocuğun büyümesini durdurmadan ve hareketliliği bozmadan kontrol etme esasına dayanıyor. Uzaktan kumandayla uzatılabilen ve omurga sabitlenmeden adeta içeriye yerleştirilmiş bir korse gibi çalışan manyetik çubuklar, bu çalışmaların ürünlerinden biri. Bu yöntem 2-3 ayda bir poliklinik şartlarında uzaktan kumandayla ameliyatsız ve ağrısız bir şekilde yapılıyor.

2. Gelişme: Nöromonitorizasyon yöntemiyle en komplike eğrilikler bile düzeltilebiliyor

Skolyoz cerrahi tedavisindeki önemli kaygılardan biri, ameliyat

sırasında hastaların felç olması. Daha önceleri ameliyatın omurilik üzerine etkileri anlaşılmiyor ve hastalar ancak ameliyatın sonuna doğru uyandırılıp felç olup olmadıkları kontrol ediliyordu. Bu işlem hem hasta için sıkıntılı oluyor, hem de ameliyatın sonunda anlaşılabilirdiği için müdahalede geç kalınıyordu. Ülkemizde son 4-5 yıldır uygulanan ve ameliyat sırasında sinirlerin işlevlerini devamlı olarak gösteren 'nöromonitorizasyon' yöntemiyle ameliyat sırasında sinir yaralanmasına neden olabilecek herhangi bir işlemin yarattığı etki anında anlaşılıyor, bu sayede gerekli müdahaleyi anında yapmak mümkün olabiliyor. Nöromonitorizasyon tekniği bir zamanlar felç korkusuyla yapılamayan ameliyatların günümüzde rahatlıkla uygulanabilmesini de sağladı. Bu teknik sayesinde en komplike eğrilikler bile artık düzeltilebiliyor.

3. Gelişme: Gerdirme yöntemiyle omurga hareketi yok edilmiyor, çocuğun büyümesi engellenmiyor

Skolyoz ameliyatlarıyla ilgili en önemli sorunlardan biri de, omurganın sabitlenip belli kısımda omurga hareketliliğinin ortadan kalkması. Omurga cerrahlarının dondurma işlemi yapmadan, omurganın büyümesine ve hareketli kalmasına izin verecek bir düzeltme tekniğiyle ilgili çalışmalar yavaş yavaş meyvelerini vermeye başladı. Omurgasında skolyoz olup halen büyüme potansiyeli olan çocuklarda "gerdirme yöntemi" diye adlandırılan bir yöntemle, sırt eğriliklerinin dış bükey tarafına endoskopik girişimle yandan vida konuyor ve bu vidalar kalın bir ipe bağlanıp gerdirilerek bir miktar düzleme sağlanıyor. Eğriliğin dış bükey tarafının büyümesi de engelleniyor. Böylelikle iç bükey taraf büyümeye devam ederken, dış bükey tarafın büyümesi vidalara bağlı ip sayesinde duruyor

ve zaman içinde eğrilik kendiliğinden düzeliyor. Bu yöntemin diğer avantajı da, vidaları tutan yapının bir platin değil, ip olması, böylelikle ameliyat edilen kısmın hareketliliğinin devam etmesi. Bu yöntem dondurma yapılmaksızın eğrilik düzelmesi sağladığı, hareketi yok etmediği ve büyümeyi bozmadığı için Skolyoz tedavisinde devrim niteliğinde bir tedavi yöntemi olarak nitelendiriliyor.

Seminerde konuşulan konulardan biri de, sporun skolyoza faydasının olup olmadığı idi. Skolyozun sportif aktivitelere engel olmadığını belirten uzmanlar, dünya çapında başarılı birçok skolyozlu veya skolyoz nedeniyle opere olan sporcu bulunduğunu belirterek, gereksiz kısıtlamalar yapılmaması gerektiğine dikkat çektiler. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Uzmanı Prof. Dr. Reyhan Çeliker, seminerde yaptığı konuşmasında sporun skolyoz tedavisinin önemli bir parçası olduğunu ifade ederek, "Fizyoterapi sırasında uygulanan egzersizlerle daha çok Skolyozun eğimi, omurga çevresindeki kaslar, duruş kontrolü ve biyomekanik sorunlar üzerinde durulurken, sportif aktivitelerle de tüm vücut, özellikle büyük kas grupları çalıştırılıyor. Böylece hem genel aerobik kapasite, hem de zindelik artıyor." dedi. Sporun aynı zamanda çocuğun vücuduyla ilgili negatif algısı sonucu oluşan psikolojik ve sosyal sorunları aşmasına da yardımcı olduğunu belirten Prof. Dr. Reyhan Çeliker, "Dolayısıyla sporun rehabilitasyon programını destekleyici ve tamamlayıcı etkileri mevcut. Üstelik korse tedavisi uygulanan ve cerrahi tedavi gören çocukların da egzersizlere ve spora devam etmelerinde bir sakınca olmuyor." diye konuştu.

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Uzmanı Prof. Dr. Reyhan Çeliker, Skolyozu olan çocuklarda en ideal ve güvenli yapılacak olan spor dalının yüzme olduğunu belirterek, "Yüzme hem yük bindirmeden omurga kaslarını güçlendiriyor, hem de solunum fonksiyonlarının gelişmesini sağlıyor." dedi. Peki ama Skolyoz sorunu olan çocuklar her sporu yapabilirler mi? Prof. Dr. Reyhan Çeliker, seminerde bu soruyu şöyle yanıtladı: "Eğimde ilerleme riskinin yüksek olduğu çocuklarda ağırlık kaldırma, vücut geliştirme gibi omurgaya aşırı yük bindiren sporlardan kaçınmalı. Kayak, koşu, tenis, golf, futbol gibi sporlar bel ve sırt ağrısı olanlarda tercih edilmemeli."